

Den 3. februar 2022
FVM 144

GRUNDMOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til ændring af forordning (EF) nr. 1881/2006 for så vidt angår maksimalgrænseværdier for hydrogencyanid i hørfrø, mandler og cassavarødder (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af forordning (EF) nr. 1881/2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer (komitesag). Forslaget fastsætter for hørfrø, mandler og cassavarødder grænseværdier for det naturlige forekommende stof hydrogencyanid. Forslaget er fremsat på baggrund af en risikovurdering fra den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA). DTU Fødevareinstituttet vurderer, at forslaget vil have en effekt i forhold til at nedbringe forbrugernes eksponering for hydrogencyanid. Forslaget vurderes at styrke beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU. Regeringen kan på den baggrund støtte forslaget. Forslaget forventes sat til skriftlig afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) med forventet frist den 9. marts 2022. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer, for så vidt angår fastsættelse af maksimalgrænseværdier for hydrogencyanid (blåsyre) i hørfrø, mandler og cassavarødder samt afledte produkter (eksempelvis knuste, hakkede kerner af hørfrø/ mandler samt cassavamel).

Forslaget er fremsat med hjemmel i Rådets forordning (EØF) nr. 315/93 af 8. februar 1993 om fællesskabsprocedurer for forurenende stoffer i levnedsmidler, særligt artikel 2, stk. 3.

Forslaget behandles i en forskriftkomitéprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet med henblik på legalitetskontrol, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der udtaler sig med kvalificeret flertal inden for 2 måneder. Kommissionen underretter samtidig Europa-

Parlamentet. Hvis Rådet vedtager forslaget eller ikke udtaler sig inden for fristen, skal forslaget sendes til Europa-Parlamentet til legalitetskontrol. Kommissionen vedtager forslaget, hvis Europa-Parlamentet ikke inden for en frist på 4 måneder har gjort indsigelse mod forslaget.

Forslaget forventes sat til skriftlig afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) med forventet frist den 9. marts 2022.

Formål og indhold

Hørfrø, mandler og cassavarødder indeholder naturligt forekommende toksiner, såkaldte cyanogene glykosider, som kan frigive det toksiske stof hydrogencyanid (blåsyre), hvis de findeles eller tygges. Denne type stoffer er også kendt fra abrikoskerner og bittermandler.

De sundhedsmæssige konsekvenser ved for højt indtag af hydrogencyanid er akut forgiftning med påvirkning af blodtryk, åndedræt og centralnervesystemet.

Forekomsten af stoffet i ovenstående fødevarer har hidtil primært været reguleret af artikel 14 i fødevarerforordningen 178/2002, hvor det fremgår, at fødevarer ikke må markedsføres, hvis de er farlige.

I aromaforordningen 1334/2008 er der en grænseværdi for hydrogencyanid i nougat, marcipan og marcipanerstatning og lignende varer på 50 mg/kg, for konserverede stenfrugter på 5 mg/kg og for alkoholholdige drikkevarer på 35 mg/kg. Der blev i 2017 fastsat en grænseværdi for hydrogencyanid i abrikoskerner på 20 mg/kg.

I 2019 konkluderede EFSA i en risikovurdering, at der ikke kan udelukkes en overskridelse af den akutte referencedosis for hydrogencyanid ved indtagelse af hørfrø, mandler og cassava, og at der derfor bør fastsættes maksimale grænseværdier for hydrogencyanid i disse produkter.

Generelt fastsættes grænseværdierne ud fra ALARA princippet (As Low As Reasonably Achievable) – altså så lavt som det er praktisk muligt samtidig med, at man skal sikre fødevarerforsyningen.

Forslaget vil være gældende fra 1. oktober 2022. Produkter markedsført lovligt inden denne dato kan forblive på markedet indtil udløb af holdbarhedsdatoen.

Følgende maksimalgrænseværdier for hydrogencyanid foreslås:

Hydrogencyanid	Maksimalgrænseværdi (mg/kg)
Fødevarer	
Uforarbejdede hele, stødte, formalede, knækkede og hakkede hørfrø	250
Uforarbejdede hele, stødte, formalede, knækkede og hakkede hørfrø, der markedsføres til den endelige forbruger (*)	150
Uforarbejdede hele, stødte, formalede, knækkede og hakkede mandler, der markedsføres til den endelige forbruger (*)	35
Cassavarødder (friske, skrællede)	50
Cassavamel (tapioca)	10

(*) Grænseværdien gælder ikke for uforarbejdede bitter-mandler og uforarbejdede hørfrø (hele, stødte, formalede, knækkede og hakkede), der markedsføres til den endelige forbruger i små mængder med advarslen: Kun til anvendelse til madlavning og bagning. Spis dem ikke rå.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af forordning nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark og forventes ikke at medføre andre ændringer af lovgivning.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har heller ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller for EU's budget. Forslaget skønnes heller ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

DTU Fødevarerinstitutionen vurderer, at forslaget vil have en effekt i forhold til at nedbringe forbrugernes eksponering for hydrogencyanid.

DTU angiver dog, at hvis mandler indeholder 35 mg hydrogencyanid per kg mandler, så kan en person, der vejer 50 kg, ikke spise "de anbefalede" 30 g mandler, uden at overskride den akutte reference dosis. Fødevarerstyrelsen bemærker hertil, at anbefalingen i Danmark lyder: "Spis ca. 30 g nødder om dagen. Det svarer til omkring en håndfuld. Varier mellem forskellige slags, f.eks. valnødder, hasselnødder, mandler, cashewnødder og jordnødder". Anbefalingen er altså 30 g blandende nødder om dagen, og som alt andet, bør man også i forhold til indtag af nødder spise varieret.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen i januar 2022. Der er ikke indkommet bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder det væsentligt, at der i EU fastsættes grænseværdier for forurenende stoffer, der bidrager til at øge forbrugersikkerheden. Det er samtidig afgørende for regeringen, at grænseværdier fastsættes på baggrund af videnskabeligt baserede risikovurderinger foretaget af EFSA. En vedtagelse af forslaget skønnes samlet set at styrke beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. På den baggrund kan regeringen tilslutte sig forslaget, idet man kan acceptere mindre ændringer foretaget i de afsluttende forhandlinger i form af ændring af grænseværdien under forudsætning af, at ændringerne vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.